

בחינת גמר – נוער קיץ תשע"ב מבחן בעברית וספרות לדוברי ערבית

שאלון מס' 22009
מערכת 3004 (3)
מסלול תעשייתי (56)

הנחיות לנבחן,

קרא בעיון את כל ההנחיות לפני תחילת עבודתך.

מבנה השאלון ומפתח הערכה:

בשאלון שלפניך שלושה חלקים:

חלק א' – הבעה בכתב 42 נקודות

בחר נושא אחד מתוך חמישה נושאים, וכתוב עליו קטע.

חלק ב' – הבנת הנקרא ואוצר מילים 48 נקודות

בחר שני קטעים מתוך הקטעים 1-3. קטע 4 הוא קטע חובה (אנסיין).

ענה על כל ארבע השאלות שבסוף כל קטע.

חלק ג' – לשון 10 נקודות

ענה על כל חמש השאלות שבחלק זה.

סה"כ 100 נקודות

שים לב:

- כתוב את קטע הכתיבה **במחברת הבחינה**. ציין את מספר הנושא שבחרת לכתוב עליו.
- ענה על השאלות בחלקים ב' ו-ג' **בגוף השאלון**. בשאלות רב-ברירה סמן עיגול סביב האות המציינת את התשובה הנכונה. בשאלות האחרות רשום את התשובה בגוף השאלון, במקום המיועד לכך.
- ענה על מספר השאלות הנדרש בכל חלק. ייבדק מספר התשובות הנדרש בלבד, לפי סדר כתיבתן.

הוראות מיוחדות:

- בדוק כי הודבקה המדבקה המתאימה (עם פרטיך האישיים) על כריכת המחברת.
 - רשום את מספר המחברת על-גבי השאלון במקום המיועד לכך.
- בסיום הבחינה הכנס את השאלון לתוך מחברת הבחינה ומסור למשגיח/ה.

מס' מחברת

לרשותך שלוש שעות

בהצלחה!

© כל הזכויות שמורות למדינת ישראל
אין להעתיק, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט
בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר שום חלק משאלון זה.
לא ייעשה בו שימוש מסחרי ופרסומי מכל סוג שהוא ללא רשות בכתב
מאת מנהל מחלקת הבחינות של משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

חלק א' – הבעה בכתב (42 נקודות)

כתוב במחברתך, בעברית, קטע כתיבה על אחד מחמשת הנושאים הבאים. ציין את מספר הנושא.

היקף הקטע: כ-10 שורות

1. גיל ההתבגרות

גיל ההתבגרות בני הנוער מתמודדים עם משברים רבים כמו: אהבות שלא מצליחות, שינוי המראה החיצוני ועימותים עם ההורים.
(על-פי "גיל ההתבגרות" קשר עין)

כתוב קטע והצג בו **שלושה** תחומים שבהם בני נוער נתקלים בקשיים. הצע דרכים להתמודדות עם קשיים אלו.

2. תאונות דרכים

מדי יום אנו שומעים על אנשים הנהרגים בתאונות דרכים ועל אנשים אחרים שהפכו לנכים. אנו שומעים על הסבל של המשפחות ועל הכאב שהן מרגישות בגלל אותן תאונות.

כתוב מהן הסיבות המרכזיות לתאונות הדרכים, והצע **שלוש** דרכים לפתרון בעיה זו.

3. מה יהיה?

השאלה "מה יהיה?" אינה רק שאלה העוסקת בגורל העם, אלא גם שאלה שכל אדם ואדם שואל לגבי גורלו האישי.

כמתבגר, כיצד אתה רואה את עתידך, ומה אתה עושה למענו?

4. הטיול השנתי

הטיול השנתי הוא חלק מתכנית הלימודים, ובית הספר רואה בו חשיבות רבה. עם זאת יש רבים הקוראים לשנות את הטיול השנתי ואפילו לבטל אותו.

כתוב מכתב רשמי למנהל בית הספר שלך, ובו הצג את משמעותו של הטיול השנתי בעיניך. כתוב במכתב, אם לדעתך, יש לקיים את הטיול השנתי או לבטל אותו.

5. איכות הסביבה

פעמים רבות אנו נתקלים במושג "איכות הסביבה", וגם נדרשים לשמור על איכות הסביבה.

הסבר את המושג "איכות הסביבה", והצע **שלוש** דרכים כיצד לשמור על הסביבה ולהפוך אותה לנקייה ונעימה יותר.

חלק ב' - הבנת הנקרא ואוצר מילים (48 נקודות)

בחלק זה עליך לענות על שני קטעי טקסט מתוך הקטעים 1-3, ועל קטע 4 (חובה).

השב בגוף השאלון על כל ארבע השאלות שבסוף כל קטע.

הקף בעיגול את האות המציינת את התשובה הנכונה בגוף השאלון (לכל שאלה – 4 נקודות).

קטע 1

- 1 "כבר בימי קדם חשבו שהבצל יכול לרפא מחלות. והנה גם בזמננו מגלים חוקרים ואנשי מדע, כי הבצל הוא תרופה חשובה. אם לועסים בצל במשך חמש דקות, נהיה חלל הפה סטרילי כמעט לגמרי. גם האדים או הריח של הבצל הורגים חיידקים.
- את זאת הוכיחו רופאים גם בארצות הברית וגם ברוסיה. קבוצת חוקרים בארצות הברית הוכיחה, שאם מוסיפים מיץ בצל לחומר משמיד חיידקים – היעילות של החומר הזה עולה מאוד. 5 רופאים ברוסיה שמו בצל על פצעים ועל צלקות, והחיילים אישרו אחר-כך, שהכאבים פחתו והפצעים החלו להתרפא.
- יש רופאים שממליצים ללעוס בצל במקרה של הצטננות חזקה, אף-על-פי שגם הם יודעים, שדבר זה עלול לגרום לכך, שאנשים בסביבה יתרחקו מלועסי הבצל.
- (על-פי "טבע ובריאות": "בצל אחד ליום – ולא תזדקק לרופא!")

6. על-פי הקטע:

- א. בימי קדם חשבו שהבצל מרפא מחלות, וכיום לא חושבים כך.
- ב. בימי קדם חשבו שהבצל אינו מרפא מחלות, וכיום לא חושבים כך.
- ג. גם בימי קדם וגם כיום חושבים שהבצל מרפא מחלות.
- ד. גם בימי קדם וגם כיום חושבים שהבצל אינו מרפא מחלות.
7. על-פי הקטע, קבוצת חוקרים הוכיחה שתוספת מיץ בצל לחומר משמיד חיידקים:
- א. משפרת את פעילות החומר.
- ב. פוגעת ביעילות החומר.
- ג. אינה משנה דבר.
- ד. מסוכנת מאוד.
8. מהקטע אפשר להבין שאנשים עלולים להתרחק מסביבתם של לועסי בצל בגלל:
- א. ללא כל סיבה מיוחדת.
- ב. חשש מפני הידבקות בהצטננות.
- ג. המלצות הרופאים.
- ד. הריח הלא נעים.

9. על-פי הקטע, מה פירוש המילה "אישור" (שורה 6)?

- א. התנגדו
- ב. הסכימו
- ג. פסלו
- ד. התעלמו

קטע 2

- 1 "ילדים ובני נוער רבים מקדישים שעות רבות מזמנם לצפייה בסרטי וידאו. הם צופים בהתלהבות וללא הגבלה בסרטים שונים. לרוב אין מי שיכוון אותם או ימליץ בפניהם מה טוב ומה רצוי. ההתמכרות לצפייה בסרטי הווידאו באה על חשבון דברים אחרים, חשובים יותר, כמו קריאה (איך הם יכולים בלי ספרים?!), ספורט ופעילויות חברתיות שונות.
- 5 יש כאלה, שהצפייה הפכה לעיסוק המרכזי בחייהם, והם מזניחים את הלימודים לטובת הווידאו. המתמכרים "הגדולים" מאבדים את חוש הזמן, שוכחים את חובות היומיום, ומשתבש סדר יומם הקבוע."

(מתוך "בני הנוער וסרטי הווידאו")

10. מהו נושא הקטע?

- א. המלצות לבחירת סרט טוב.
- ב. חיבתם של ילדים ובני נוער לקולנוע.
- ג. התמכרות של ילדים ובני נוער לסרטי וידאו.
- ד. עיסוקיהם המגוונים של ילדים ובני נוער.

11. על-פי הקטע, קריאה, ספורט ופעילויות חברתיות שונות:

- א. אינם חשובים כלל.
- ב. חשובים פחות מצפייה בסרטי וידאו.
- ג. חשובים בדיוק כמו צפייה בסרטי וידאו.
- ד. חשובים יותר מצפייה בסרטי וידאו.

12. מה משמעות המשפט: "הם מזניחים את הלימודים לטובת הווידאו" (שורה 5)?

- א. הם מוותרים על הלימודים ובוחרים בעיסוק טוב יותר, כמו צפייה בווידאו.
- ב. הם משתמשים בסרטי וידאו כדי לקדם את הלימודים שלהם.
- ג. הם עוסקים בצפייה בסרטי וידאו בזמן שעליהם ללמוד.
- ד. הם משלבים לימודים עם צפייה בסרטי וידאו.

13. על-פי הקטע, מה מאפיין את המתמכרים "הגדולים"?

- א. הזנחת חובות היומיום.
- ב. למידה רבה על החיים דרך סרטי הווידאו.
- ג. יש להם סדר יום קבוע.
- ד. יש להם שעות פנאי רבות.

קטע 3

- 1 "בעבר, הייתה עבודת ילדים דבר רגיל ושכיח. אפשר היה למצוא ילדים עובדים בכל מקום, גם בכפרים וגם בערים.
- הילדים עסקו בעיקר בעבודות כפיים. בערים הגדולות עבדו בבתי חרושת, בחנויות ובמכרות פחם. הם עבדו בתנאים קשים, במקומות סגורים ולא מאווררים.
- 5 יש לציין, שבאותם ימים לא הסתפקו בשמונה שעות עבודה ביום, וילדים נאלצו לעבוד מבוקר עד ערב.
- היה עליהם לעבוד בזריזות וביעילות, שאם לא כן היו עלולים לאבד את מקום עבודתם ולהישאר ללא הכנסה."

(מתוך "עבודת ילדים")

14. מה משמעות המשפט "בעבר, הייתה עבודת ילדים דבר רגיל ושכיח" (שורה 1)?

- א. בעבר, לא היו ילדים עובדים רבים.
- ב. בעבר, ילדים עובדים היו דבר נפוץ ומקובל.
- ג. בעבר, ילדים שעבדו נשכחו.
- ד. בעבר, עבודת ילדים לא הייתה מותרת.

15. מה פירוש המושג "עבודות כפיים" (שורה 3)?

- א. עבודות המתבצעות בידי אדם ולא באמצעות מכונות.
- ב. עבודות קלות שאינן דורשות מאמץ מיוחד.
- ג. עבודות המיועדות לידיים עדינות.
- ד. עבודות שמרוויחים בהן כסף רב.

16. על-פי הקטע, בעבר ילדים נאלצו לעבוד :

- א. שמונה שעות ביום.
- ב. כפי יכולתם.
- ג. מבוקר עד ערב.
- ד. בבוקר או בערב.

17. על-פי הקטע, מדוע היו הילדים צריכים לעבוד בזריזות וביעילות?

- א. כדי לבצע את עבודתם בצורה הטובה ביותר.
- ב. כדי לא לאבד את מקום עבודתם ולהישאר ללא הכנסה.
- ג. כדי לקצר את זמן שהייתם בעבודה.
- ד. כדי להגיע מהר הביתה ולעזור בעבודות הבית.

קטע 4 – אנסין – קטע חובה

- 1 "חשבתם כמה נייר אנו זורקים? אם יעמיסו את כל פסולת הנייר הנזרקת בארץ בשנה אחת על משאיות, ואם נעמיד את כל המשאיות בשורה אחת זו אחר זו, הן תתפוסנה את כל אורך הכביש ממטולה עד אילת!
- האם ידעתם שאת כל הנייר הזה מייצרים מעץ? בכל שנה נכרתים עצים בשטחים עצומים של יער לתעשיית הנייר."
- 5 אם במקום להשליך את הנייר לאשפה נאסוף אותו כדי שיועבר לבית חרושת ויעשו ממנו נייר חדש, נרוויח כמה וכמה דברים: תהיה פחות אשפה, יפחתו הנסיעות של מכוניות האשפה, יפחת בזבז אנרגיה לשריפת האשפה, ואולי הדבר החשוב ביותר: יצטרכו לכרות פחות עצים כדי לייצר נייר חדש."
- (מעובד על-פי עזריה אלון)

18. נושא הקטע הוא:

- א. מיחזור נייר ושמירה על הסביבה.
- ב. בעיית העומס בכבישי ישראל.
- ג. התמודדות עם כמויות האשפה המצטברות.
- ד. נסיעות מיותרות של מכוניות המובילות אשפה.

19. בקטע מתוארות המשאיות התופסות את הכבישים לכל אורכם, ממטולה עד אילת. מה מטרת התיאור הזה?

- א. להראות שהכמויות של פסולת הנייר אינן גדולות.
- ב. להראות שהכמויות של פסולת הנייר הן עצומות.
- ג. להראות עד כמה קל לטפל בפסולת הנייר.
- ד. להראות עד כמה עמוס בכבישי ישראל.

20. על-פי הקטע, תעשיית הנייר:

- א. משתמשת בכמות קטנה של עצים.
- ב. משתמשת בכמות עצומה של עצים.
- ג. משתמשת כל שנה בכמות הולכת וקטנה של עצים.
- ד. מטפחת את היערות ואינה פוגעת בהם.

21. על-פי הקטע, מהו הדבר החשוב ביותר שנרוויח אם נאסוף את הנייר המשומש, ונעביר אותו לבית החרושת לייצור נייר חדש?

- א. תהיה פחות אשפה.
- ב. יפחתו הנסיעות של מכוניות האשפה.
- ג. יפחת בזבז אנרגיה לשריפת האשפה.
- ד. יצטרכו לכרות פחות עצים כדי לייצר נייר חדש.

חלק ג' – לשון (10 נקודות)

ענה על שאלות 22-26 בגוף השאלון, במקום המיועד לכך (לכל שאלה – 2 נקודות).

- 1 "גם אני גדלתי במשפחה. אבא, אימא, אחות, אח וכלב. והיו גם ריבים. אני – ואחותי, אחותי – ואחי הקטן, אבא – ואימא, אימא – ואחותי, אחי הקטן – והכלב, ולפעמים כולם ביחד, בקול גדול, וכל אחד אומר שהוא צודק.
- וגם אני רציתי לברוח מהבית, ושההורים שלי לא ימצאו אותי אף פעם, ואז הם יצטערו וידעו להם... וגם אני בכיתי, וחשבתי שהייתי רוצה להחליף את אימא ואבא, והלוואי שהייתי נולדת רחוק רחוק...
- אבל היו גם ימים ושעות נפלאים כל כך – כולנו ביחד נוסעים באוטו לשפת הים; כולנו ביחד על הספה, מתרגשים מסרט טלוויזיה; בחורף כשהגשם דופק על החלונות ואנחנו בפנים, חמים ואוהבים... והלוואי שנהיה כך כל הימים... ואז הייתי אומרת תפילה חרישית בלבי, "ברוך יוצר משפחות לאדם..."
- ואז החלטתי, כשאהיה גדולה – אחשוב מה אפשר לעשות שבמשפחות יהיה יותר נעים. מוכרח שיהיה משהו. תמיד הייתי בטוחה בכך. חיפשתי ומצאתי: לדבר אחד עם השני בגלוי, מכל הלב. כי למרות שאנחנו משפחה, קרובים קרובים, אנחנו שונים זה מזה, וכל אחד משהו אחר, בזמן אחר... אבל אם מדברים, כל אחד יכול להבין את חברו, להתחשב. זהו חוט התקווה הטובה!"
- (מעובד על-פי אסתר קל, מתוך "אני, משפחתי וכל השאר")

22. מצא בקטע משפט פשוט. העתק אותו וציין בו את הנושא והנשוא.

23. "ואז הם יצטערו" (שורה 4). למי הכוונה במילה "הם"?

24. "ימים ושעות נפלאים" (שורה 7). הכוונה במשפט זה היא לימים נפלאים ולשעות _____.

25. מה מציינת המילה "למרות" (שורה 13) הפותחת את הפסקה האחרונה בקטע?

26. צטט מן הקטע משפט המסכם את הרעיון המרכזי שלו.

בהצלחה!